

No ha guanyat Trump. Ha perdut Hillary

written by Albert Pereira | 12 de novembre de 2016

La victòria de Donald Trump a les eleccions presidencials als Estats Units de dimarts passat han deixat bona part de l'opinió pública mundial en estat de xoc. Aquesta reacció l'han causada principalment els mitjans de comunicació de masses i els analistes polítics, tant nord-americans com de tot el món, que donaven per segura la victòria de la rival del magnat novaiorquès, Hillary Clinton, malgrat que de les enquestes i de l'observació de la realitat política i social dels EUA se'n podia deduir amb facilitat que la contesa seria ajustada, i que qualsevol dels dos candidats podia assolir el triomf.

I sí, les eleccions, ho sap tothom, van tenir un guanyador. Però sobretot van tenir una perdedora. Per resumir-ho amb la contundència d'un tweet, no ha guanyat Donald Trump, ha perdut Hillary Clinton. Vegem-ho.

Hillary era, objectivament, una pèssima candidata: tenia el segon pitjor índex de popularitat de tots els candidats presidencials d'ençà que hi ha dades...exceptuant Donald Trump, que tenia el pitjor. Però és que 2/3 parts dels electors opinaven que no és digna de confiança, dada òbviament demolidora. A més, en una societat durament castigada per la crisi i que mira amb molta desconfiança les elits polítiques i financeres, Hillary era vista com el paradigma d'aquest establishment que tant de rebuig genera, especialment entre els més afectats per la crisi econòmica.

Les conseqüència de tot plegat s'ha traduït en un greu problema de mobilització electoral demòcrata, cosa fatal per a un partit al que, normalment, li van bé les coses quan les participacions són altes. Hillary Clinton ha obtingut 60,5

milions de vots, 5 milions llargs per sota dels que els que va obtenir Barack Obama el 2012, la qual cosa ha permès a Donald Trump (60,1 milions) guanyar amb 800.000 vots menys que els que va obtenir Mitt Romney, candidat republicà perdedor fa quatre anys.

Però en el sistema electoral nord-americà, com és sabut i s'ha fet evident quan per segona vegada en 16 anys el candidat que ha obtingut més vots populars no ha coincidit amb el guanyador, qui guanya les eleccions presidencials no és qui obté més vots populars a nivell nacional, sinó qui suma la majoria al col·legi electoral, format pels compromissaris dels diferents estats, que són qui, en realitat, elegeixen el president. A cada estat (amb l'excepció de Nebraska i Maine), el candidat més votat s'endú la totalitat dels compromissaris (vots electorals) que corresponen a l'estat en qüestió. I Hillary no ha guanyat ni un sol estat dels que Obama va perdre fa quatre anys, i n'ha perdut sis en els que l'actual president en funcions s'havia imposat.

Les eleccions presidencials nord-americanes de dimarts passat no van decidir-se als estats que tothom pensava que serien determinants, i on els sondeigs estaven més ajustats: Florida i Carolina del Nord, guanyats per Trump. Ni a Nevada i New Hampshire, on s'hi va imposar Clinton. Van decidir-se a tres estats que Donald Trump es va endur per molt pocs milers de vots, i en els que fins dies abans de les eleccions la victòria de Hillary Clinton semblava indiscutible: Pennsylvania, Michigan i Wisconsin. Si Hillary s'hi hagués imposat a aquests tres estats on era clara favorita, ara seria presidenta electa dels Estats Units. Què va passar?

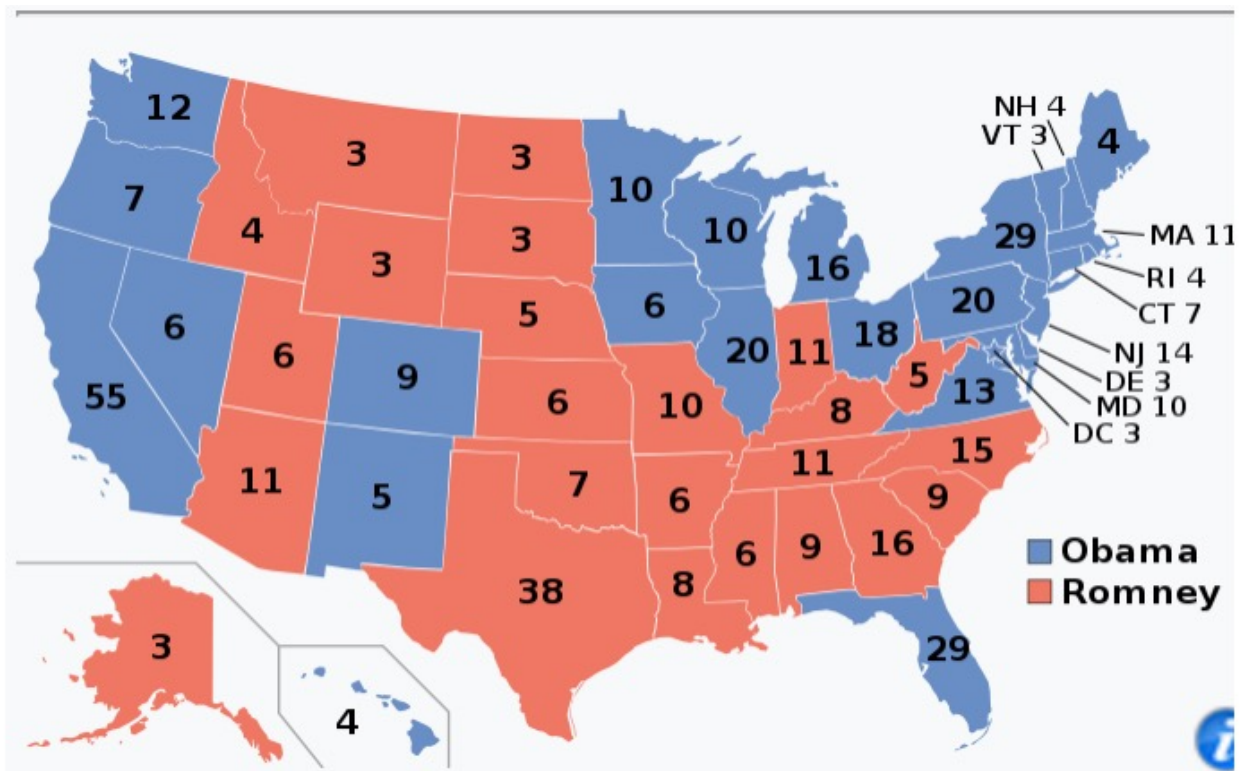
Doncs resulta que aquests estats del Mitjà Oest, que formen part de l'anomenat "Rust Belt" ("cinturó del rovell"), tenen una economia de base industrial que s'ha ressentit especialment de la deslocalització d'empreses cap a països amb mà d'obra més barata, i una classe treballadora (majoritàriament blanca) que s'ha empobrit notablement amb la

crisi pel deteriorament de les condicions laborals (els nous llocs de treball són més mal pagats i precaris que els d'abans de la crisi) i que votava tradicionalment de forma majoritària els demòcrates. Aquí s'hi ha covat més que enlloc una profunda irritació cap a la classe política i les elits financeres a les que consideren responsables de la situació. I pocs polítics com Hillary Clinton (ex-Primera Dama, ex-Senadora, ex-Secretària d'Estat, amb lligams econòmics evidents amb les grans corporacions financeres i amb un suport dels mitjans de comunicació de masses com no s'havia vist mai abans...) podrien representar millor aquest conglomerat de polítics de Washington, financers de Wall Street i grans empreses del món de la comunicació. Aquí més que enlloc l'electorat volia canvi, que segons les enquestes a peu d'urna va ser la principal motivació dels votants a l'hora de triar candidat.

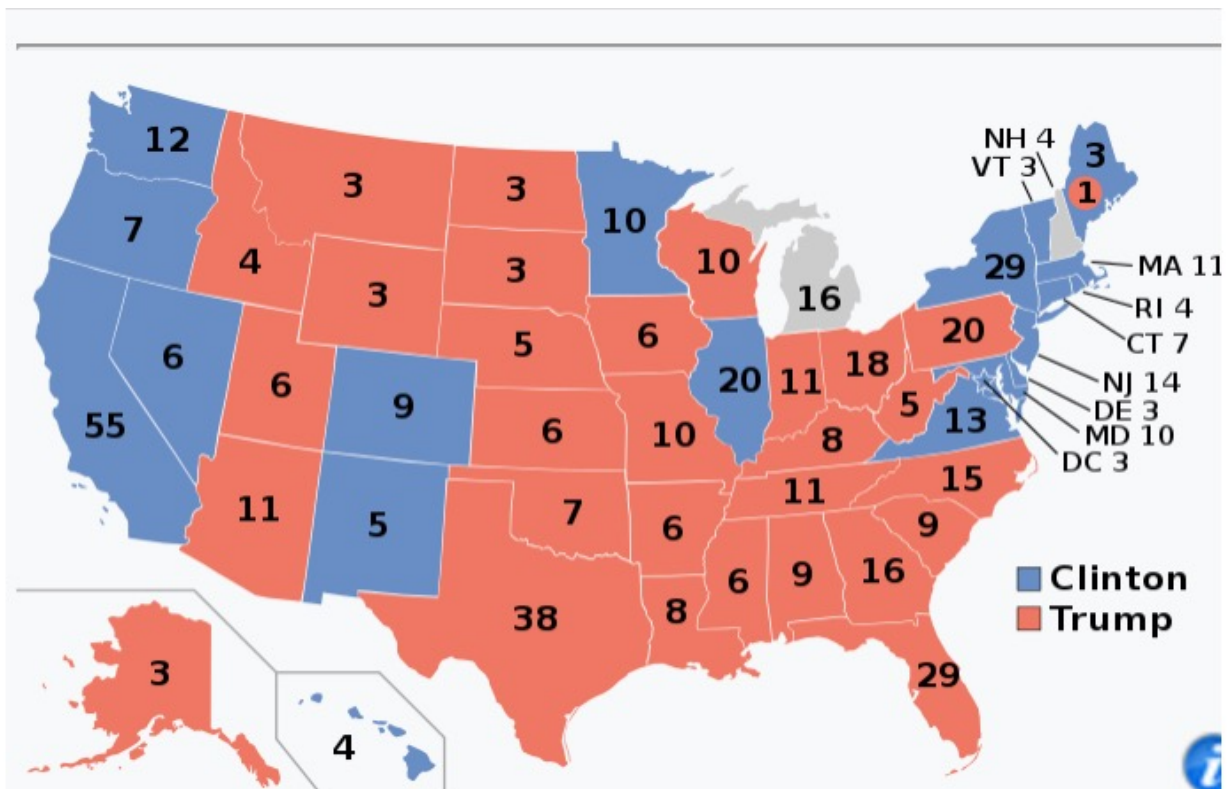
El cineasta Michael Moore ja avançava l'estiu passat, en aquest més que recomanable [post al seu blog](#), que els estats del "Rust Belt" que havien votat Obama tant el 2008 com el 2012 (als tres assenyalats abans hi afegia Ohio, també guanyat per Trump aquest cop), podrien decantar-se enguany cap a Trump i donar-li la presidència. La va encertar de mig a mig. El mapa de canvi en els resultats, que juntament amb els dels resultats als diversos estats el 2012 i enguany, il·lustren aquest article, és ben explícit al respecte. Si a això hi afegim les poques simpaties que Hillary suscita entre els joves, el grup d'edat d'ideologia més progressista de l'electorat, ja tenim la recepta de la desmobilització demòcrata i de la seva derrota electoral a punt per a servir.

Molts se'n recorden ara de Bernie Sanders (a qui, per cert, Michael Moore havia donat un suport entusiasta), el candidat a les primàries demòcrates que tan difícils va posar les coses a la totpoderosa Hillary, i que va treure resultats especialment bons als estats del Rust Belt: victòries a Michigan i Wisconsin, i també a moltes zones rurals de Pennsylvania, on Trump va aconseguir l'avantatge per guanyar l'estat a Hillary.

No es poden treure conclusions automàtiques d'un enfrontament Bernie-Trump que no es va produir, però no sembla una especulació temerària pensar que Bernie hagués tingut opcions d'obtenir de sobres el grapat de vots que els van faltar als demòcrates a aquests tres estats per a guanyar-los, i amb ells les eleccions. Però això mai no ho sabrem. Que les eleccions que va guanyar Donald Trump en realitat les va perdre Hillary Clinton, sí que ho podem afirmar.

Mapa electoral 2012.

Mapa electoral 2016. Michigan (Trump) i New Hampshire (Clinton) estan en blanc perquè no han tancat l'escrutini.

Canvi en els resultats 2012-2016.